

Goudhaantje

't HEEKENBROEK

door: F. STAM

(broedvogelinventarisatie proefvlak 3)

't Heekenbroek te Drempt, eigendom van Natuurmonumenten, ligt in het overgangsgedebied van het lage IJsseldal en de hogere stuifzandgronden van Doetinchem. Het is een rijk gevariëerd loofbos met wat restanten naaldhout. We inventariseerden hiervan ruim 10 ha van het zogenaamde strikte bosreservaat, volgens de uitgebreide karteringsmethode. Zie voor een uitgebreide biotoopbeschrijving ons jaarverslag van 1987.

Tabel van inventarisaties met de weersomstandigheden.

nr.	dag	mond.	begin-eindtijd	temp.	wind	bewolking
01	13-	03	05.30-08.00	2°	weinig	licht bewolkt
02	03-	04	06.00-08.30	4°	geen	oplossende mist
03	10-	04	06.00-08.15	0°	weinig	onbewolkt
04	23-	04	05.30-07.45	2°	geen	onbewolkt
05	08-	05	05.00-06.30	16°	weinig	bewolkt overgaand in regen
06	15-	05	07.00-09.15	16°	matige	onbewolkt
07	23-	05	04.30-06.30	8°	weinig	onbewolkt
08	29-	05	07.00-09.30	13°	matige	heilig overgaand in zon
09	05-	06	07.00-09.20	9°	matige	wisselend bewolkt
10	19-	06	07.00-08.30	13°	matige	bewolkt

Tabel met broedvogelsoort en aantal broedparen of territoria.

	1987	1988		1987	1988
Wilde Eend	1	1	Fluiter	1	1
Fazant	3	2	Tjiftjaf	11	11
Houtduif	4	3	Fitis	5	7
Tortelduif	4	2	Goudhaantje	6	4
Koekoek	-	1	Grauwe Vliegenvanger	1	2
Grote Bonte Specht	3	2	Staartmees	2	1
Kleine Bonte Specht	1	-	Glanskop	4	4
Boompieper	3	3	Matkop	5	5
Winterkoning	8	9	Kuifmees	-	1
Heggenus	4	3	Zwarte Mees	2	2
Roodborst	8	9	Pimpelmees	2	2
Nachtegaal	1	3	Koolmees	5	2
Merel	8	4	Boomklever	2	1
Zanglijster	4	3	Boomkruiper	4	1
Grote Lijster	1	1	Vlaamse Gaai	3	1
Bosrietzanger	1	2	Zwarte Kraai	-	1
Kleine Karekiet	-	1	Spreeuw	1	2
Spotvogel	1	-	Vink	7	8
Grasmus	1	1	Goudvink	3	2
Tuinfluiter	7	10	Geelgors	4	3
Zwartkop	7	11			
			Totaal aantal soorten	37	39
			Totaal aantal broedparen	139	130

Dat het Heekenbroek een rijk gevarieerd loofbos is vol levensvormen komt tot uiting in voorgaande tabel. Op maar ruim 10 ha van het strikte bosreservaat 39 broedvogelsoorten en 130 broedparen! Deze grote rijkdom aan vogels is mede dankzij de relaties met de omliggende gebieden. Het Heekenbroek maakt namelijk deel uit van een kleinschalig gevarieerd cultuurlandschap met grote en kleine bossen, weilanden, akkers, heggen en houtwallen. Bovendien sluit het terrein aan bij de bosgebieden en landerijen van de landgoederen: Keppel, Enghuizen en de Ulenpas.

Als we de direkte omgeving in een broedvogelonderzoek zouden betrekken, kunnen we als zekere broedvogels een voorgaande tabel toevoegen: Blauwe Reiger, Havik, Sperwer, Buizerd, Torenvalk, Boomvalk, Patrijs, Waterhoen, Meerkoet, Scholekster, Kievit, Holenduif, Turkse Tortel, Kerkuil, Steenuil, Bosuil, Ransuil, Gierzwaluw, Groene Specht, Zwarte Specht, Kleine Bonte Specht, Veldleeuwerik, Boerenzwaluw, Huiszwaluw, Witte Kwikstaart, Zwarte Roodstaart, Spotvogel, Braamsluiper, Bonte Vliegenvanger, Wielewaal, Ekster, Kauw, Huismus, Ringmus, Groenling en Kneu. Het aantal zekere broedvogels van 't Heekenbroek met de direkte omgeving komt dan op $39 + 36 = 75$.

Ook P.J. Krijnsen komt in zijn afstudeerproject " 't Beheersplan Heekenbroek" aan de Landbouwhogeschool te Wageningen in 1977 op 75 broedvogels. Er is wel een opmerkelijke verschuiving opgetreden. Verloren als broedvogels hebben we: Dodaars, Wintertaling, Kuifeend, Grutto, Tureluur, Gekraagde Roodstaart en Rietgors. Gewonnen hebben we: Havik, Sperwer, Boomvalk, Patrijs, Zwarte Specht en Kleine Karekiet. Hoewel er sinds 1977 getalsmatig niet veel lijkt veranderd, duidt het verlies in de elf jaren op verdroging. Deze verdroging, door de verlaging van het grondwaterpeil door een betere waterbeheersing, ten behoeve van de landbouw en de vee-teelt is een algemeen verschijnsel in Nederland, ze gaat ten koste van ontelbare levensvormen.

De winst aan broedvogels komt o.a. door het tot wasdom komen van het bosgebied en doordat de roofvogels de pesticidenproblemen van de jaren '60 te boven zijn gekomen, ze genieten nu ook een betere bescherming.

Tijdens één van onze eerste wandelingen zagen én hoorden we een baltsende Ransuil, klapvliegend boven een sparrenperceeltje.

Tot half april waren er nog fouragerende Sijzen en Kepen. De Sijzen troffen we zoals gewoonlijk aan in de Larixen. Deze exoten vervullen een duidelijke functie binnen het Heekenbroek.

Hoe gevarieerd het bosgebied is, mede dankzij het tegenwoordige beheer van Natuurmonumenten (zie jaarverslag '87), blijkt ook uit de rijkdom aan zoogdieren: Ree, Vos (we zagen uitwerpselen van hem), Bunzing of Steenmarter (de jongen uit een steenuilkast werden gepredeerd), Hermelijn, Eekhoorn, Haas, Konijn, Egel, Mol en vele soorten "muizen" getuige een kerkuilbraakballenonderzoekje.

Goudvink

We vonden in maar 14 braakballen de schedelresten van: Dwergspitsmuis, Bosspitsmuis (*Sorex Araneus*), Beemdspitsmuis (*Sorex Coronatus*), Huisspitsmuis, Huismuis, Bosmuis, Rosse Woelmuis, Aardmuis en natuurlijk de Veldmuis.

We hebben ook in '38 weer volop genoten op het Heekenbroek. Een grote wens van ons voor de komende jaren is dat Natuurmonumenten de verdroging van 't Heekenbroek zou kunnen tegengaan door "waterwerken" in de Roode Beek.

Zwartkop